

№ 455

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
"ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ"
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для написання курсової роботи з нормативної навчальної дисципліни
циклу професійної та практичної підготовки

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Галузь знань: 0305 Економіка та підприємництво
Напрямок(и) підготовки: 6.030502 – Економічна кібернетика

Розглянуто на засіданні
кафедри "Економічної теорії
і держуправління"
протокол № від 2013 р.

Затверджено на засіданні
Навчально-видавничої ради ДонНТУ
протокол № 6 від 18.12.2013 р.

Донецьк – 2013

Методичні рекомендації щодо виконання курсового проекту (роботи) з нормативної навчальної дисципліни циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки "Регіональна економіка" для студентів денної форми навчання галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво" напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" / Укл. О.М. Вишневська. – Донецьк, ДонНТУ. – 2013. – 28 с. (1,75 д.а.)

У методичних рекомендаціях викладено тематику курсових проектів (робіт), умови вибору варіанта для виконання курсового проекту (роботи), загальні вимоги до змісту та оформлення курсового проекту (роботи), правила оцінювання, типові помилки, список літератури для написання.

Укладач:

О.М. Вишневська, к. е. н., доцент

Відповідальний за випуск:

В.В. Усачова, к. е. н., професор

ЗМІСТ

	С.
ВСТУП	4
1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
2.ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ	6
3. ПОРЯДОК НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	9
4. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	11
5. ГРАФІК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	13
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	13
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	15
ДОДАТКИ: ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ В КУРСОВІЙ РОБОТІ	22

ВСТУП

У сучасній економіці регіональні проблеми мають особливо важливе значення для України. Це пов'язано з тим, що в колишньому СРСР управління здійснювалося в рамках єдиного народногосподарського комплексу. Вихід України зі складу СРСР, нові зовнішньоекономічні вектори розвитку визначили необхідність актуалізації науково-методичних підходів до регіональної економіки і регіональної економічної політики, обумовлених, з одного боку, стратегічними завданнями формування і розвитку української держави, а, з іншого боку, – об'єктивною залежністю теперішнього розвитку регіонів від реалій тієї господарської спеціалізації, що формувалася протягом десятиліть в рамках розподілу праці між республіками колишнього СРСР. Саме цим актуальним питанням і присвячено курс "Регіональна економіка".

Навчальним планом підготовки фахівців галузі знань: 0305 Економіка та підприємництво, напряму підготовки: 6.030502 "Економічна кібернетика" передбачено написання курсової роботи з даної дисципліни, що сприяє кращому опануванню дисципліни, набуттю навичок щодо проведення аналізу конкретного матеріалу, обґрунтуванню власних висновків, розробці рекомендацій з досліджуваної теми.

Методичні вказівки для написання курсової роботи розроблені на підставі "Навчальної програми нормативної навчальної дисципліни циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки по курсу "Регіональна економіка".

Метою виконання роботи є поглиблення та закріплення знань з основних питань теорії розміщення продуктивних сил, визначення шляхів раціонального використання ресурсів та вдосконалення регіонального управління, дослідження територіальних і галузевих пропорцій, нових тенденцій і перспектив розвитку регіонів України. Курсова робота передбачає набуття студентами теоретичних знань, досвіду і практичних навичок самостійного опрацювання літературних, статистичних, картографічних та Інтернет-джерел.

Виконання курсової роботи дозволяє набути таких вмінь та навичок:

- складати детальний план роботи в певній логічній послідовності;
- відбирати, аналізувати і систематизувати як теоретичний, науковий, так і конкретний статистичний, економіко-географічний, еколого-економічний матеріал;
- знати законодавчі та нормативні документи, що регламентують функціонування складових соціально-економічних систем країни та її регіонів;
- визначати провідні фактори розвитку міжгалузевих і галузевих комплексів за енергомісткістю, водо-, матеріало-, фондо- та праце- місткістю;
- визначати і характеризувати галузеву, територіальну, організаційно-управлінську структури економіки країни та її регіонів;
- порівнювати виявлені структурні особливості, розкривати і аналізувати регіональні суперечності економічних процесів;

- знати складові та визначати механізми реалізації державної регіональної політики;
- визначати проблеми прогнозування та планування розвитку регіонів,
- давати оцінку розвитку транскордонного співробітництва, напрямкам діяльності країни у регіональних інтеграційних об'єднаннях;
- аналізувати зовнішньоекономічну діяльність країни та її регіонів.

Усе це є обов'язковою умовою кваліфікації кожного майбутнього спеціаліста економічного профілю.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота – це самостійна дослідницька робота, що синтезує підсумок теоретичної і практичної підготовки в рамках курсу "Регіональна економіка", є формою контролю набутих студентом в процесі навчання знань, умінь та навичок.

Тема і строки виконання курсової роботи визначаються і затверджуються кафедрою для кожної студентської групи. Роботи, виконані не за своєю темою або подані пізніше вказаного терміну з неповажних причин, не приймаються

Керівник курсової роботи: затверджує план курсової роботи, перевіряє хід виконання курсової роботи та наприкінці рецензує виконану курсову роботу. У відповідності з графіком виконання курсової роботи студенти періодично звітують про хід її виконання перед керівником роботи. Студент, який не виконав або не захистив курсову роботу до іспиту з регіональної економіки не допускається.

Студент має показати обсяги та фундаментальність знань, набутих при вивченні курсу, вміння самостійно аналізувати й досліджувати значний за обсягом науковий матеріал. Темі курсової роботи охоплює всі розділи програми курсу.

У процесі виконання курсової роботи студенти знайомляться з методичними вимогами щодо їх виконання та оформлення, набувають навичок, необхідних для виконання курсових робіт зі спеціальних дисциплін на старших курсах і під час дипломної роботи, а також умінь, які можуть бути використані в майбутній практичній роботі та наукових дослідженнях.

Курсова робота по курсу "Регіональна економіка" – це одна з перших курсових робіт в навчальних планах студентів, тому додатково на цю курсову роботу покладене завдання допомогти студентам засвоїти загальну методику та технологію виконання курсових робіт. Курсова робота або її окремі розділи можуть стати в подальшому складовою частиною дипломної роботи або темою НДР студента.

Основні етапи виконання курсової роботи:

- Вибір теми, її затвердження.
- Опрацювання літературних джерел.

- Складання плану роботи, подання його для ознайомлення науковому керівникові.

Наприклад, приблизний план до теми «Напрямки екологізації металургійного виробництва України з урахуванням світового досвіду» може мати такий вид:

Вступ

1. Вплив металургійного виробництва на довкілля
2. Сучасна екологічна ситуація в металургійній галузі України: галузевий та регіональний аспекти
3. Головні напрями реалізації екологічної політики в металургійному виробництві України
4. Впровадження енергозберігаючих технологій в металургійному виробництві

Висновки

До теми: «Сучасний стан і напрями підвищення ефективності функціонування атомної енергетики України» – такий вид:

Вступ

1. Роль, значення та місце атомної енергетики в економіці країни
2. Сучасний стан атомної енергетики України
3. Світовий досвід розвитку атомної енергетики
4. Запобігання негативних наслідків використання атомної енергетики

Висновки

- Опрацювання літературних джерел та збір фактичного і статистичного матеріалу.

- Написання першого варіанту тексту, подання його для ознайомлення науковому керівникові.

- Усунення недоліків, написання остаточного варіанта тексту, оформлення курсової роботи.

- Подання роботи на кафедру на перевірку та рецензування.

- Захист курсової роботи.

2. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Запропонована тематика курсових робіт охоплює важливіші проблеми, дослідження яких актуально, як з точки зору теорії, так і практики функціонування економіки України та її регіонів. Тема курсової роботи вибирається студентом самостійно з приведених (при цьому теми в групі не повинні повторюватися). Студент може запропонувати і таку тему курсової роботи, яка відсутня в переліку, рекомендованому кафедрою (але вона затверджується тільки після погодження з керівником курсової роботи).

Теми курсових:

1. Роль економічного районування території країни в управлінні та сучасні концепції.
2. Потенціал, проблеми і перспективи розвитку Карпатського економічного району (Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька, Закарпатська області)
3. Потенціал, проблеми і перспективи розвитку Причорноморського економічного району (АР Крим, Миколаївська, Одеська, Херсонська області і м. Севастополь)
4. Потенціал, проблеми і перспективи розвитку Подільського економічного району (Хмельницька, Вінницька, Тернопільська області)
5. Потенціал, проблеми і перспективи розвитку Придніпровського економічного району (Запорізька, Дніпропетровська і Кіровоградська області)
6. Потенціал, проблеми і перспективи розвитку Східного регіону економічного району (Донецька і Луганська області)
7. Потенціал, проблеми і перспективи розвитку Поліського економічного району (Волинська, Рівненська, Житомирська і Хмельницька області)
8. Потенціал, проблеми і перспективи розвитку Центрального економічного району регіону (Київська, Чернігівська області, Черкаська і м. Київ)
9. Потенціал, проблеми і перспективи розвитку Північно-Східного економічного району (Полтавська, Сумська, Харківська області)
10. Диференціація регіонів України по рівню соціально-економічного розвитку та напрямки її подолання
11. Вирівнювання міжрегіональних диспропорцій: концепції, проблеми і шляхи рішення
12. Депресивні території України та напрямки їх розвитку
13. Демографічна криза в Україні і напрями її подолання
14. Регіональні аспекти формування і використання трудових ресурсів в Україні
15. Напрямки підвищення ефективності регіональної демографічної політики
16. Демографічні проблеми Донбасу і шляхи їх вирішення
17. Проблеми структурної перебудови економіки Донецького регіону
18. Пріоритети і напрями розвитку господарського комплексу Донецького регіону.
19. Особливості розвитку шахтарських міст Донбасу (на прикладі будь-якого міста).
20. Мінеральні ресурси України і проблеми їх раціонального використання
21. Водні ресурси України і проблеми їх раціонального використання
22. Лісові ресурси України і проблеми їх раціонального використання
23. Земельні ресурси України і проблеми їх раціонального використання
24. Напрямки підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів України
25. Транзитний потенціал України та напрямки його розвитку

26. Мінерально-сировинні ресурси як матеріальна основа розвитку регіону (на прикладі Донбасу чи Придніпров'я)
27. Галузева структура господарського комплексу України, її динаміка та регіональні відмінності
28. Сучасний стан вугільної галузі України та напрямки підвищення ефективності її функціонування
29. Сучасні проблеми і перспективи розвитку нафтогазової галузі України
30. Сучасні проблеми і перспективи розвитку теплоенергетики України
31. Сучасні проблеми і перспективи розвитку гідроенергетики України
32. Сучасні проблеми і перспективи розвитку атомної енергетики України
33. Альтернативні джерела енергії і можливості їх використання в Україні
34. Сучасний стан і перспективи розвитку ВПК України
35. Сучасний стан і перспективи розвитку авіаційної промисловості України
36. Сучасний стан і перспективи розвитку автомобільної промисловості України
37. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку сільського господарства України.
38. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку залізничного транспорту України
39. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку авіаційного транспорту України
40. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку водного транспорту України.
41. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку легкої промисловості України
42. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку харчової промисловості України
43. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку лісового комплексу України
44. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку будівельного комплексу України
45. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку хімічної галузі України
46. Міжрегіональне і прикордонне співробітництво як інструменти реалізації регіональної економічної політики
47. Спеціальні режими інвестиційної діяльності і їх вплив на рішення проблем депресивних територій
48. Експортного потенціалу України (її регіонів) та напрями підвищення його ефективності
49. Вектори інтеграції України в світові економічні структури та їх вплив на розвиток продуктивних сил України
50. Роль місцевих бюджетів в розвитку території та напрямки підвищення ефективності їх функціонування в Україні
51. Роль місцевого самоврядування в соціально-економічному розвитку

територій

52. Зарубіжний досвід регіонального і місцевого самоврядування та можливості його використання в Україні

53. Стан техногенного навантаження та система природоохоронних заходів в окремих галузях господарства України

54. Стан техногенного навантаження та система природоохоронних заходів в галузі паливно-енергетичного виробництва

55. Напрями екологізації металургійного виробництва України з урахуванням світового досвіду

56. Напрями екологізації сільського господарства України в сучасних умовах господарювання

3. ПОРЯДОК НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вимоги до змісту курсової роботи

Курсова робота виконується українською або російською мовою, обсягом 35-40 стандартних аркушів друкованого тексту, включаючи графічний матеріал та таблиці. Перевищення обсягу свідчить про невміння відбирати найбільш суттєвий, головний матеріал з теми та стисло його викладати.

Особливістю курсової роботи з регіональної економіки є аналіз природних, історичних, демографічних, економічних, соціальних, виробничих умов регіонів, які впливають на розвиток та особливості розміщення виробничого комплексу і обумовлюють його структуру та регіональні особливості.

Важливим етапом у роботі над обраною темою є ознайомлення студентів із необхідною літературою. Цю роботу треба починати з розгляду відповідних законодавчих і нормативних документів з заданої теми, потім підібрати монографічну літературу і публікації в періодичній пресі. При підборі літератури необхідно використовувати: список літератури, вказаний у методичних рекомендаціях, систематичні та предметні каталоги у бібліотеках; статті та матеріали, опубліковані у періодичних виданнях (газетах та журналах); статистичні щорічники; енциклопедії та довідники тощо; Інтернет-джерела.

Важливе значення має підбір і обробка статистичних даних. Статистичні показники повинні бути відносно новими (за останні 3-5 років), характеризувати предмет дослідження з різних сторін. Використовуючи найновіші статистичні дані, можна також наводити показники минулих років у динаміці для порівняння у тій частині роботи, де характеризуються етапи розвитку галузі або господарства території.

Зібраний цифровий матеріал необхідно надавати у вигляді таблиць, схем, діаграм, графіків. Особливу увагу слід приділити правильному оформленню і побудові приведених таблиць, графіків тощо. Вони повинні бути логічним продовженням викладених теоретичних положень і слугувати основою для відповідних висновків і пропозицій. Оформлення матеріалу наведено в додатках.

При написанні роботи слід обов'язково посилається на джерела (літературу), з яких запозичені матеріали або окремі результати.

Матеріал, підібраний і систематизований відповідно до плану теми, необхідно викласти своїми словами, у простій та логічній формі, послідовно. Всі питання мають бути опрацьовані творчо, через власне бачення і з власними висновками та узагальненнями.

Розкривати зміст теми потрібно стисло, логічно й аргументовано, по суті поставлених питань, а не загальними фразами. У тексті не має бути протиріч, повторів, відхилень від основних питань, бездоказових тверджень.

Важливо правильно організувати самостійну роботу з підготовки до захисту: вивчити додаткову економічну літературу; проаналізувати конкретний фактичний матеріал; докладніше вивчити окремі питання теми і т. ін.

Вимоги до структури курсової роботи

Послідовність структурних елементів курсової роботи:

1. титульний лист;
2. реферат;
3. зміст;
4. вступ;
5. розділи основної частини:
6. висновки;
7. використана література;
8. додатки.

Титульний лист містить загальні відомості про місце виконання роботи, її автора, тему, консультанта. На титульному листі вказується назва міністерства та навчального закладу, факультету та кафедри, прізвище та група студента та прізвище та навчальний ступінь та звання керівника;

Реферат призначається для короткого ознайомлення зі змістом курсової роботи. В ньому вказується інформація про обсяг роботи, кількість таблиць, ілюстрацій та джерел використаної літератури, приводяться об'єкт, мета і завдання роботи, ключові слова великими літерами;

Зміст – це план роботи із зазначенням відповідних сторінок, з яких починається кожен структурний елемент. Його розміщують безпосередньо після реферату, починаючи з нової сторінки.

У *вступі* на 1,5-2 сторінках автор обґрунтовує значення даної теми та необхідність проведення дослідження. Далі подається загальна характеристика роботи в рекомендованій послідовності:

По-перше, *Актуальність теми*. Обґрунтовується актуальність і доцільність теми, що висвітлюється. Важливо визначити ступінь її наукової розробленості, назвати вітчизняних чи закордонних вчених, що займаються її вивченням, указати, які питання залишаються дискусійними і маловивченими.

По-друге, *Мета і завдання дослідження*. Формулюють мету роботи та завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

По-третє, *Об'єкт дослідження* – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. Так, наприклад, в темі "Регіональні

особливості чорної металургії України" об'єктом дослідження є чорна металургія України.

По-четверте, *Методи дослідження*. Подають перелік використаних методів галузевого і територіального аналізу.

По-п'яте, *Теоретичне і практичне значення роботи*.

Основна частина курсової роботи висвітлює головне питання теми. Вона складається з 3-5 розділів та підрозділів (за необхідністю). Збільшувати число розділів не рекомендується, тому що це звичайно призводить до поверхневого викладення матеріалу. Усі вказані елементи повинні мати власний заголовок. Кожний розділ починається з нової сторінки.

Висновки – це завершальна частина роботи, яка в значній мірі визначає ґрунтовність роботи в цілому. Тут на 2-х сторінках у вигляді коротких тез необхідно сформулювати власні висновки і пропозиції, підсумки розглянутих питань курсової роботи, практичні результати дослідження і рекомендації щодо їх використання

Список літератури включає перелік використаної літератури, періодичних видань, статистичних та практичних матеріалів, Інтернет-джерел, на які в тексті обов'язково повинні бути посилання.

До складу *додатків* включаються інформаційні та ілюстративні матеріали, таблиці, матеріали, які становлять базу аналітичних досліджень за темою і які не ввійшли до основної частини роботи.

4. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується на ПК. Редактор – Microsoft Word. Розмір паперу – А4. Поля: зверху – 2 см; знизу – 2 см; зліва – 3 см, справа – 1 см. Шрифт – Times New Roman, 14 пт. Міжрядковий інтервал – 1,5. Обсяг роботи (до списку використаних джерел) – 35 с.

Під час роботи треба дотримуватися рівномірності, чіткості, контрастності зображення впродовж всього документу. Помилки, описки, як виняток, допускається виправляти зафарбуванням білою фарбою і написанням нової інформації.

Заголовки структурних частин роботи: ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ друкують великими літерами симетрично до тексту, а підрозділів – маленькими літерами з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовків не ставиться. Розділи і підрозділи нумерують арабськими літерами. Після номеру розділу і підрозділу крапка не ставиться.

Відстань між заголовком та підзаголовком і текстом складає 2 інтервали.

Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Підрозділи продовжуються на тій же сторінці.

Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам (1 см).

Нумерація здійснюється арабськими літерами у правому верхньому куті без крапки на кінці, додержуючись наскрізної нумерації впродовж всього

тексту. Титульній аркуш включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер на ньому не проставляють. Номер починають ставити зі ЗМІСТу.

Особливу увагу слід приділити правильному оформленню і побудові таблиць, графіків тощо. Вони повинні бути логічним продовженням викладених теоретичних положень і слугувати основою для відповідних висновків і пропозицій.

Ілюстрації (рисунок) та таблиці нумеруються згідно розділів і розміщуються після тексту, де вони згадуються (Рис. 1.1 означає перший рисунок першого розділу, Табл. 2.3 означає третю таблицю другого розділу). На всі повинні бути посилання. "Рис." підписується під рисунком, а "Таблиця" – над таблицею справа.

Якщо рисунок дуже великий, то допускається приводити його на початку наступної сторінки. Якщо таблиця виходить за межі формату сторінки, то на наступній пишуть "продовження таблиці 2.3" і продовжують з нумерацією стовбців арабськими літерами. Після назви таблиці або графіку може бути вказано джерело, з якого вони були взяті, чи "Розраховано по...." з вказанням джерел. Вище і нижче кожної таблиці чи рисунку має бути залишено один вільний рядок.

Формули розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються з присвоєнням номеру (наприклад, 3.1 у круглих скобках). Вище і нижче кожної формули має бути залишено один вільний рядок.

Для підтвердження власних аргументів необхідно використовувати посилання на джерело у квадратних скобках (наприклад, у роботах [2-6]). Цитування повинно бути повним без скорочення авторського тексту (наприклад, На думку А. Сміта, можливо виділити чотири принципу оподаткування: "Перший – це" [5, с. 345]. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів.

Список літератури (приблизно 15 джерел) вимагає розміщення всіх використаних джерел інформації у такій послідовності:

1. закони України (у хронологічній послідовності);
2. укази Президента, постанови уряду (у хронологічній послідовності);
3. директивні матеріали міністерств (у хронологічній послідовності);
4. монографії, брошури, підручники, статті з журналів (абетковий порядок);
5. іншомовні джерела;
6. електронні джерела.

Кожне джерело у списку використаної літератури повинно містити таку інформацію: прізвище та ініціали (ПІБ) автора, повну назву, місто, видавництво, рік видання, кількість сторінок.

В Додатки виносяться допоміжні або додаткові матеріали, які переобтяжують текст основної частини роботи, але необхідні для повноти її сприяння. Додатки розташовують в порядку посилань на них у тексті. Їх поміщають після списку літератури, кожний на окремій сторінці. Додатки слід позначати великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ (наприклад, Додаток А). При оформленні додатків на окремому

листі друкують слово ДОДАТКИ з нумерацією сторінки. Наступні сторінки з додатками вже не нумеруються.

Зразки оформлення титульного листа, реферату, змісту, вступу, висновків, розділів і підрозділів, таблиць, рисунків, формул, класифікацій, виносок, оформлення літератури наведено у Додатках.

5. ГРАФІК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

№	Вид роботи	Термін виконання (в тижнях учбового семестру)
1	Видача курсової роботи (проекту) та затвердження її теми	1-2
2	Виконання курсової роботи (проекту)	3-10
3	Оформлення пояснювальної записки	11-12
4	Представлення курсової роботи (проекту) викладачу для перевірки	13-14
5	Захист курсової роботи (проекту)	15-16

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

До захисту допускаються тільки роботи, що повністю задовольняють встановленим вимогам щодо змісту, структури та технічного оформлення.

Типові помилки студентів при написанні курсової роботи, які можуть негативно вплинути на підсумкову оцінку:

1. План роботи часто непродуманий, нелогічний, включає не всі основні питання теми, не відповідає зразку, який пропонується у методичних вказівках.

2. Зміст роботи викладається не самостійно, а шляхом комбінування уривків з різноманітних літературних джерел.

3. Виклад матеріалу не завжди відповідає планові, непослідовний, перевантажений відомостями, що не стосуються теми або мають другорядний характер. Питання плану в тексті не виділяються заголовками.

4. Використовується застарілі матеріали, без використання найновіших статистичних даних та періодичної літератури.

5. Описовий характер робіт, недостатнє застосування статистичних показників та відсутність їх аналізу в тексті.

6. Порухення співвідношення обсягів основних розділів теми. Захоплення історичними і технологічними процесами.

7. Граматичні помилки, неприйнятні скорочення слів.

8. Недбале оформлення роботи, відсутність полів, нумерації сторінок, посилань на літературні та статистичні джерела.

9. Довільне, без дотримання методичних вимог складання списку використаної літератури.

10. Неповнота і недбалість виконання графічної частини роботи: відсутність назв, умовних позначень, посилань на інформаційні джерела, використання сканованих рисунків і таблиць.

Курсова робота, що одержала позитивну оцінку, допускається до захисту, у процесі якого студент викладає головну ідею, мету й зміст роботи, аргументує висновки; відповідає на питання і зауваження, зроблені в письмовій рецензії або в ході співбесіди.

Система оцінювання курсової роботи передбачає стимулювання розвитку творчих здібностей студентів та запровадження здорової конкуренції між студентами у навчанні. Оцінка курсової роботи проводиться за 100-бальною шкалою.

№	Вид роботи	Оцінка максимальна (бал)	Оцінка роботи (бал)
1	Виконання календарного графіка роботи	10	
2	Визначення предмета й об'єкта дослідження	7	
3	Формулювання мети і задач роботи	8	
4	Відповідність теоретичного розділу предмету і об'єкту роботи. Наявність обов'язкових елементів (опис предмета дослідження, методологія розрахунків, характеристика умов, в яких розвивається предмет дослідження тощо)	10	
5	Коректність розрахунків	15	
6	Наявність власних висновків, їх правильність (адекватність інтерпретації отриманих результатів)	20	
7	Логіка та аргументація тексту пояснювальної записки, стиль написання пояснювальної записки, наявність граматичних і стилістичних помилок	7	
8	Використання літератури, цитування, наявність посилань, їх коректність	7	
9	Відповідність розділу ВИСНОВКИ до розділу ВСТУП	7	
10	Оформлення тексту пояснювальної записки	9	
	Оцінка за 100-бальною шкалою	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку

діяльності		практики	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 – 141 с.
2. Закон України "Про адміністративно-територіальний устрій України"(зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України "Про альтернативні джерела енергії" (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Закон України "Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон" (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Закон України "Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва" (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" (зі змінами і доповненнями)[[Електронний ресурс](http://zakon.rada.gov.ua)]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Закон України "Про Комплексну програму утвердження України як транзитної держави у 2002-2010 роках" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

9. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Закон України "Про проведення економічного експерименту на підприємствах гірничо-металургійного комплексу України" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Закон України "Про стимулювання розвитку регіонів" (зі змінами і доповненнями)) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Закон України "Про центральні органи виконавчої влади" (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
13. Бюджетний кодекс України.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://meget.kiev.ua>
14. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 р. // Офіційний вісник України. – 2006. – №30. – С.36-78.
15. Регіональна економіка: підручник / за ред. Качана Е. П.. – Тернопіль: ТНЕУ, 2008. – 800 с.
16. Олійник Я.Б., Запотоцький С.П., Кононенко О.Ю. та інш. Регіональна економіка: Навчальний посібник / за ред. Я.Б. Олійника. – К.: КНТ, Видавець Фурса С.Я., 2008. – 444 с.
17. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Підручник / С.І. Дорогунцов, Т.А. Заяць, Ю.І. Пітюренко та ін.; За заг. ред. С.І. Дорогунцова. –К.: КНЕУ, 2008. – 992 с.
18. Голиков А. П., Дейнека А. Г., Казакова Н. А. Размещение производительных сил и регионалистика. Учебное пособие. – Харьков: "Олант", 2002. – 320 с.
19. Ковалевский В. В., Михайлюк Е. Л., Семенов В. Ф. Размещение производительных сил: Курс лекций. – К.: Знання-Прес, 2002. – 405 с.
20. Гаврилов А. И. Региональная экономика и управление: Учебное пособие для вузов. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 239 с.
21. Продуктивні сили економічних районів України / Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г., Горська О.В. та ін. – К.: ЗАТ"НІЧЛАВА", 2000. – 520 с.
22. Усачев Н.А., Окушко Я.Г., Черниченко Г. А., Черноиванова Е.Н. Размещение производительных сил Донбасса: Учебное пособие. – Донецк: Издательство "Истоки", 1999. – 284 с.
23. Чернюк Л.Г., Клиновий Д.В. Економіка та розвиток регіонів (областей) України. Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2002. – 644 с.
24. Янукович В.Ф., Долішній М.І., Рибак В.В., Злупко С.М. Національна економіка і регіональна політика. – Львів: ІРД НАНУ, 2004. – 400 с.

Додаткова:

1. Чумаченко Н.Г. Экономика региона: теоретические основы, функциональная деятельность. Донецк: ИЭП НАН Украины, 1995. – 52 с.

2. Кузьменко Л.М. Управление функционированием и развитием экономики региона: Монография / НАН Украины. Ин-т экономики пром-ти. – Донецк, 2004. – 284 с.
3. Городские системы промышленного региона (теория и практика развития): Монография / Амитан В.Н., Лукьянченко А.А., Денисов и др. – НАН Украины. Ин-т экономико-правовых исследований. – Донецк: ООО "Юго-Восток, Лтд", 2004. – 348 с.
4. Рыбак В.В. Рыночная трансформация системы доходов местного самоуправления: теория и практика. – Донецк ИЭП НАН Украины, 2000. – 280 с.
5. Кириленко О. П. Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика). – К.: НІОС, 2000. – 384 с.
6. О'Салливан А. Экономика города. – 4-е изд.: Пер. с англ. – М.: Инфра-М, 2002. – 706 с. – (Серия "Университетский ученик")
7. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України / Під ред. Данилишина Б. М. – К., 1999. – 715 с.
8. Янукович В.Ф., Попов Н.А. Шахтерские города Донецкой области: проблемы и пути решения. – Донецк: ИЭПИ НАН Украины, Юго-Восток, 1999. – 60 с.
9. Экономические проблемы чёрной металлургии Украины: Монография / Под общей ред. С.С. Аптекаря, А.И. Амоши. – ДонДУЭТ, 2005. – 383 с.
10. Ляшенко В.И., Толмачева А.Ф. Специальные режимы хозяйствования на территориях приоритетного развития Донбасса: вопросы теории и практики: Монография. – Донецк: ООО "Юго-Восток, Лтд", 2005. – 221 с.
11. Шубін О.О. Хімічна промисловість України: генезис, перспективи, стратегія: Монографія. – К.: Наук. думка, 2003. – 514 с.
12. Статистичний збірник "Регіони України" / За ред. О.Г. Осауленко. Держкомстат України. – К.: "Консультант". – 2011. – Ч.1 – 591 с.; Ч.2 – 799 с.
13. Статистичний щорічник Донецької області за 2010 рік / Головне управління статистики у Донецькій області. – Донецьк, 2011. – 376 с.
14. Статистичний щорічник України за 2010 рік / За ред. О.Г. Осауленко. Держкомстат України. – К.: "Консультант". – 2011. – 591 с.
15. Европейская Хартия о местном самоуправлении http://kolpadm.tom.ru/legislation/Evrop_hartia/evrop_hartia.doc
16. Декларация по регионализму в Европе http://www.aer.eu/fileadmin/.../DeclarationRegionalism/.../DR_RUSSE.pdf
17. Навчальний Атлас України / Під ред. Зузука Ф.В. – Київ: НВП "Картографія", 1997. – 40 с.
18. Баланда А. Моделювання взаємозумовленості демографічної ситуації та соціально-економічних факторів суспільного розвитку // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – №6. – С. 164-167.
19. Варналий З. Региональное развитие Украины: проблемы и приоритеты // Экономист. – № 6. – 2005. – С. 25-27.

20. Пащенко Ю.Є. Проблеми та перспективи розвитку транспортно-дорожнього комплексу у період трансформації економіки України // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 2. – С. 94-97.
21. Шаповал А. П. Деякі особливості демографічної кризи у сучасній Україні // Стратегія розвитку України. – 2008. – №1. – С197-201.
22. Сляднєв В.А. Фактори впливу масового закриття шахт на еколого-геологічний стан Донбасу // Вугілля України. – 2001. – № 7. – С. 18-20.
23. Міщенко І.М., Міщенко С.В., Кольцов С.В., Клягин Г.С. Екологічні проблеми чорної металургії Донбасу // Металургійна та гірничорудна промисловість. – 2003. – Вип. 97. – С. 3-7.
24. Вишнева Н. Т. Демографическая политика в развитых странах: социально-экономические проблемы рождаемости // Труд за рубежом. – 2007. – №1. – С. 3-22
25. Кравченко Т. Прогнозування демографічного розвитку України // Економіст. – 2004. – №10. – С. 64-66.
26. Апанасенко Г. Хто раніше вимре – Ботсвана чи Україна? // Дзеркало тижня. – 2008. – №2. – С14.
27. Баланда А. Моделювання взаємозумовленості демографічної ситуації та соціально-економічних факторів суспільного розвитку // Підприємництво, господарство і право. – 2007. - №6. – С. 164-167.
28. Смітюх Г. Неконтрольована міграція – загроза національній безпеці України // Голос України. – 2008. – №54. – С.5.
29. Шаповал А. П. Деякі особливості демографічної кризи у сучасній Україні // Стратегія розвитку України. – 2008. - №1. – С197-201.
30. Прокопа І. В. Заселеність сільських територій: деструктивні зміни і загрози // Економіка і прогнозування. – 2008. - №1. – С.63-84.
31. Пиньковский Г.С., Склярёнок А.А. Угольная промышленность и общая экологическая обстановка в Центральном Донбассе // Уголь Украины. – 2000. - № 7. – С. 14-18.
32. Черниченко Г.А., Крамаренко А.А. Энергетический кризис-2030 и некоторые аспекты энергетической безопасности Украины / Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. Сборник научных трудов. Донецк: ДонНУ, 2004. С. 744-747.
33. Алымов А.Н., Емченко В.Н. Стратегия развития мирового ТЭК: уроки для Украины / Стратегія економічного розвитку України: Наук. зб. – Вип. 7 / Голов. ред. О.П. Степанов. – К.: КНЕУ, 2001. – С. 211-233.
34. Шидловський А. Проблеми розвитку енергетики // Вісник НАНУ. – 2001. – № 3. – С. 29-33.
35. Барьяхтар В., Кухар В., Пальшин Г. Енергетика України у контексті загальносвітових тенденцій // Вісник НАНУ. – 2000. – № 7. – С. 14-17.
36. Пидгайна О. Социальный аспект реструктуризации угольной отрасли // Экономика Украины. – 2003. - № 7. – С. 77-83.

37. Жикаляк Н.В., Назаренко А.М., Писковой М.А. Перспективы и резервы наращивания добычи угля в Украины // Уголь Украины. – 2003. – № 4. – С. 3-7.
38. Пивняк Г.Г., Салме В.И., Байсаров Л.В. Инвестиции в угольную промышленность: реальность и прогнозы // Уголь Украины. – 2003. – № 5. – С. 4-8.
39. Ищенко Н. В., Шевцова С. В. Проблемы и перспективы развития украинской ветроэнергетики // Механізм регулювання економіки. – 2006. - №3. – С. 200-204.
40. Сляднев В.А. Фактори впливу масового закриття шахт на еколого-геологічний стан Донбасу // Вугілля України. – 2001. - № 7. – С. 18-20.
41. Торф – спасение от холодной смерти // 2000. – 2008. – 29 августа. – С. С5.
42. Василькевич К. Еще раз и откровенно о "сухом хранении" ядерных отходов // Еженедельник 2000. – 2006. – 3 марта. – С. А5.
43. Конец света: скоро планета останется без нефти // Аргументы и факты. – 2004. – № 40 – С. 10-11.
44. Стрелец А.И., Стрелец В.И. Стратегические аспекты проблемы повышения конкурентоспособности металлургической продукции / Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. Сборник научных трудов. Донецк: ДонНУ, 2004. С. 461-463.
45. Кислова Л.А. Стратегия повышения конкурентоспособности предприятий черной металлургии Украины / Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. Сборник научных трудов. Донецк: ДонНУ, 2004. С.506-509.
46. Роль черной металлургии в развитии экономики // Экономист. – 2007. - №7.– С. 16-23.
47. Кузнецы чужого счастья // Инвестгазета. – 2008. – 22-28.08. – С. 27-31
48. Черная металлургия Украины – мифы и реальность // Голос Украины. – 2002. – 27 сентября. – С.10-11.
49. Неотложные меры по государственной политике в черной металлургии Украины // Голос Украины. – 2002. – 20 февраля. – С. 4.
50. Міщенко І.М., Міщенко С.В., Кольцов С.В., Клягин Г.С. Екологічні проблеми чорної металургії Донбасу // Металургійна та гірничорудна промисловість. – 2003. – Вип. 97. – С. 3-7.
51. Поливанов В., Бережной Ю. Перспективы развития рынка ферросплавов // Экономика Украины. – 2003. – № 4. – С. 82-84.
52. Блеск и нищета украинского золота // 2000. – 2007. – 16 октября. – С. В3
53. Брикун Е.В. Формування ринку машинобудівної продукції // Вісник Інституту економічного прогнозування. – 2002. – № 2. – С. 50-53.
54. Хлистов Р.П. Проблеми розвитку ринку наукомісткої продукції машинобудування // Актуальні проблеми економіки. 2004. – № 5. – С.129-139.

55. Савлук А.В. Машиностроение Украины: современное состояние и факторы инновационного развития // Экономика промышленности. – 2004. – № 3. – С. 32-43.
56. Соколов В. О некоторых тенденциях торговли машинами и оборудованием // Мировая экономика и международные отношения. – 2004. – №11. – С. 106-112.
57. Невідома Н.І. Проблеми конверсії оборонно-промислового комплексу України // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 8. – С. 47-54.
58. Барановський О.І. Напрями оптимізації державного регулювання Оборонно-промислового комплексу // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 8. – С. 26-30.
59. Бондарчук Р. Оборонно-промышленный комплекс Украины: причины неудач и перспективы развития // Экономика Украины. – 2002. – № 10. – С. 25-30.
60. Саломатина Л.Н. Формирование экономического потенциала предприятий оборонно-промышленного комплекса Украины // Экономика промышленности. – 2004. – № 3. – С. 44-49.
61. Солдатов Н. Резервы судостроения // Экономика Украины. – 2002. – № 5. – С. 84-85.
62. Полеты на одном крыле: оранжевая революция добила российскую оборонку // "МК" в Украине. – 2005. – 9-16 февраля. – С. 9.
63. Шевченко О.Л. Фармацевтичний ринок України, його стан та розвиток / Стратегія економічного розвитку України: Наук. зб. – Вип. 7 / Голов. ред. О.П. Степанов. – К.: КНЕУ, 2001. – С. 281-290.
64. Тарасова Н. Н. Тенденции и проблемы развития химического комплекса // Экономика Украины. – 2002 г. – № 8. – с. 40-45.
65. Фролова В. Деньги из пробирки – 2003 // Бизнес. – № 6.– 2003. – 10 февраля. – С. 56-61.
66. Асаул А. Феномен будівельного комплексу в сучасних економічних умовах // Економіка України. – 2003.– № 9. – С. 46-50.
67. Беркута А.В. Сучасний стан та деякі напрями реформування будівельної галузі у 2000-2004 роках // Будівництво України. – 2000. – № 2.
68. Башлай С.В. Становлення та перспективи розвитку іпотечного житлового кредитування в Україні // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 12. – С. 34-40.
69. Лопушенко Н.А. Фінансове забезпечення молодіжного житлового будівництва як форма соціальних гарантій // Фінанси України. – 2000. – № 6. – С. 33-35.
70. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку / За ред. П.Т. Саблука. – К.: ІАЄ, 2000. – 602 с.
71. Яценко В.М. Аналіз стану та стратегія ефективного розвитку основних галузей АПК України. – Черкаси: ЧДТУ, 2003. – 352 с.
72. Князєв С.І. Стратегічні напрямки розвитку зернопереробного комплексу України в умовах ринкових трансформацій / Стратегія економічного

- розвитку України: Наук. зб. – Вип. 7 / Голов. ред. О.П. Степанов. – К.: КНЕУ, 2001. – С. 326-337.
73. Зоря С. Субсидирование сельского хозяйства: опыт зарубежных стран, возможность и целесообразность его использования в Украине // *Економіка України*. – 2003. – № 8. – С. 56-65.
 74. Прокопа И., Шепотько Л. Депрессивность аграрных территорий: украинское измерение // *Економіка України*. – 2003. – № 7. – С. 59-67.
 75. Суперсон В. Регіональні аспекти функціонування аграрного сектору в умовах трансформації економіки України // *Актуальні проблеми економіки*. – 2004. – № 5. – С. 150-160.
 76. Ковалев Е. Глобальная продовольственная проблема // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2004. – № 10. – С. 26-34.
 77. Ярошенко Ф. Птицеводство Украины: проблемы становления // *Экономика Украины*. – 2003. – № 1. – С. 70-74.
 78. Борщевский П., Сычевский Н., Троян В. Пищевая промышленность Украины: современные тенденции и перспективы развития // *Экономика Украины*. – 2003. – № 8. – С. 45-49.
 79. Легенький Г., Новикова А. Проблемы развития транзитных перевозок и пути их решения // *Экономика Украины*. – 2000. – № 7. – С. 32-40.
 80. Пащенко Ю. Транспортная политика Украины // *Экономика Украины*. – С. 38-43.
 81. Яновський П.О. Економічні аспекти вдосконалення роботи транспортної системи // *Залізничний транспорт України*. – 2003. – № 3. – С. 39-41.
 82. Макаренко М. Основні проблеми реструктуризації залізниць України // *Економіст*. – 2003. – № 2. – С. 46-49.
 83. Пискуренко В. Джерела фінансування відтворення основних засобів на залізничному транспорті // *Економіст*. – 2003. – № 7. – С. 16-19.
 84. Соколи І. Роль і напрямки розвитку аеропортового комплексу України в сучасних умовах. // *Економіст*. – 2004. – № 8. – С. 43-45.
 85. Соколи І. Еволюція ринку авіаційних перевезень і робіт авіакомпаній України // *Економіст*. – 2004. – № 11. – С. 70-72.
 86. Пащенко Ю. Є. Транзитний потенціал – умова інтеграції України до європейської та світової транспортних систем // *Формування ринкових відносин в Україні*. – 2005. - №10. – С. 13-17.
 87. Пащенко Ю. Є. Проблеми та перспективи розвитку транспортно-дорожнього комплексу у період трансформації економіки України // *Формування ринкових відносин в Україні*. – 2006. – №2. – С. 94-97.

**ДОДАТКИ:
ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ В КУРСОВІЙ РОБОТІ**

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ

(повне найменування вищого навчального закладу)

КАФЕДРА "ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ І ДЕРЖУПРАВЛІННЯ"

(повна назва кафедри, циклової комісії)

**КУРСОВИЙ ПРОЕКТ
(РОБОТА)**

з _____

(назва дисципліни)

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напряму підготовки _____
спеціальності _____

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала

Кількість балів: _____ Оцінка:
ECTS _____

Донецьк - 20 __рік

РЕФЕРАТ

Курсова робота: 35 с., 5 табл., 2 рис., 29 джерел, 3 додатка

Об'єкт дослідження: принципи побудови та особливості функціонування податкових систем України та інших європейських країн

Мета роботи: політекономічне обґрунтування принципів побудови і шляхів реформування податкової системи України

Методи дослідження: аналіз та синтез, еволюційний підхід, статистичні методи

У даній курсовій роботі проведено подальший розвиток теоретичних і науково-методичних положень, що визначають шляхи удосконалення податкової системи України на основі використання адаптованих до умов економічних трансформацій принципів оподаткування. Використання розроблених принципів оподаткування і пропозицій по реформуванню податкової системи сприятиме підвищенню обґрунтованості й ефективності податкової політики України.

ПОДАТКИ, ОПОДАТКУВАННЯ, ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА,
ПРИНЦИПИ ОПОДАТКУВАННЯ, ФУНКЦІЇ ПОДАТКІВ, ПОДАТОК НА
ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ, ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ,
ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ, АКЦИЗИ, СОЦІАЛЬНА
СПРАВЕДЛИВІСТЬ, ПОДАТКОВИЙ ТЯГАРЬ

До теми «Природно-ресурсний потенціал України на напрямки підвищення ефективності його використання»

ЗМІСТ

	С.
ВСТУП	3
1 РОЛЬ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ У ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ.....	5
2 СТРУКТУРА, РОЗМІЩЕННЯ ТА ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ПРП УКРАЇНИ:.....	10
2.1 Мінеральні ресурси.....	11
2.2 Водні ресурси.....	13
2.3 Лісові ресурси.....	15
3 ПРОВІДНІ ГАЛУЗІ ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ ПІД ВПЛИВОМ ЇЇ ПРП.....	20
3.1 ПЕК.....	21
3.2 Металургія.....	24
3.3 Хімічна.....	25
3.4 Інші.....	26
4 ПРОБЛЕМИ АНТРОПОГЕННОГО ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРП...	27
5 ОСНОВНІ НАПРЯМИ РАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ, ОХОРОНИ І ВІДТВОРЕННЯ ПРП УКРАЇНИ.....	30
ВИСНОВКИ.....	34
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА.....	36
ДОДАТКИ.....	38

РОЗДІЛ 1 ІСТОРІКО-ЕКОНОМІЧНІ, ГЕОГРАФІЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЧИННИКИ СТАНОВЛЕННЯ ФРАНЦУЗСЬКОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ

1.1 Загальні відомості і історичні особливості розвитку Франції.

Французька республіка – одна з провідних країн світу, член G8, ЄС, НАТО, ОЕСР. Столиця – Париж. За формою правління – президентсько-парламентська республіка. Ділиться на 96 департаментів, в числі яких є і "заморські" (Гваделупа, Гвіана, Мартиніка і так далі). Основні показники Франції приведені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1.

Основні показники Франції в 2011 р. [7].

Країна (столиця)	Територія тис. км ²	Населення млн. осіб	ВВП млрд. дол.	ВВП на душу населення тис. дол.
Франція (Париж)	552	64	2067	33,1

Чисельність населення складає 64 млн. чоловік. Це друге місце в Західній Європі. За офіційною статистикою – більше 90% французів (більшість сповідає католицизм), але за неофіційними даними – майже 20% в даний час складають вихідці з арабських країн [4, с. 513].

Франція належить до країн, які впродовж всієї історії свого розвитку грали провідну роль в міжнародних економічних відносинах. У середньовіччі Франція була однією наймогутнішою державою Європи. XVII століття було періодом розквіту французької монархії. Король Людовик XIII і кардинал Ришельє перетворили французьку феодальну монархію в абсолютну монархію [6, с. 62].

Зразки оформлення класифікацій:

Группа наименее развитых стран имеет следующие особенности.

1. Институциональная среда, неблагоприятная для устойчивого экономического прогресса.

2. Самые низкие в мире показатели среднедушевого дохода – около 1 долл. в день.

3. Несовершенная структура экономики.

В Маастрихтском договоре были закреплены основные принципы организации объединенной Европы:

(1) принцип единого гражданства;

(2) приверженность единой политике в области образования, культуры и здравоохранения, а также согласованной региональной и природоохранной политике;

(3) основные права граждан ЕС;

(4) требования к странам, претендующим на участие в этом проекте:

- уровень государственного долга, не превосходящий 60% ВВП;
- бюджетный дефицит не более 3% ВВП;
- инфляция, не более чем на 1,5% превосходящая среднее значение для трёх стран с наименьшим её показателем.

2.2 Модель налогов как принудительных взносов: принцип платежеспособности

Этот критерий впоследствии стал широко применяться в советской финансовой науке, которая не признавала в качестве налогов платежи в бюджет предприятий, основанных на государственной форме собственности.¹

Именно в это время в развитых странах стали использоваться наиболее совершенные формы налогообложения, которые применяются и по настоящее время (рис. 2.1).

Условие, при котором соблюдается равенство последствий налогообложения доходов и потребления, выведено Э. Аткинсоном и Дж. Стиглицем [3, с. 102-104]. Бюджетное ограничение индивида, который ожидает, что проживёт T лет, можно записать как

$$\sum_{i=1}^T \frac{W_i}{(1+r)^{i-1}} + I = \sum_{i=1}^T \frac{C_i}{(1+r)^{i-1}} + \frac{B}{(1+r)^T}, \quad (2.4)$$

где W_i – заработная плата в году i ;

C_i – потребление в году i ;

I – нынешняя стоимость полученного индивидом наследства;

B – стоимость оставленного индивидом наследства.

Точка же рыночного равновесия (x') достигается в том месте, где предельные затраты на производство общественного блага (S) равны сумме налоговых цен, которые граждане ($y=I \div n$) согласны уплатить за право пользования им ($n \cdot D_y$) (рис. 2.2)

¹ В советской экономической энциклопедии, например, отмечается, что "...используемые в некоторых социалистических странах налоги с предприятий и организаций государственного (общенародного) сектора хозяйства, например налог с оборота, имеют лишь внешнюю форму налогового платежа, а по своему экономическому содержанию выступают как формы распределения чистого дохода государством, при котором не происходит смены формы собственности" [130, с. 21].

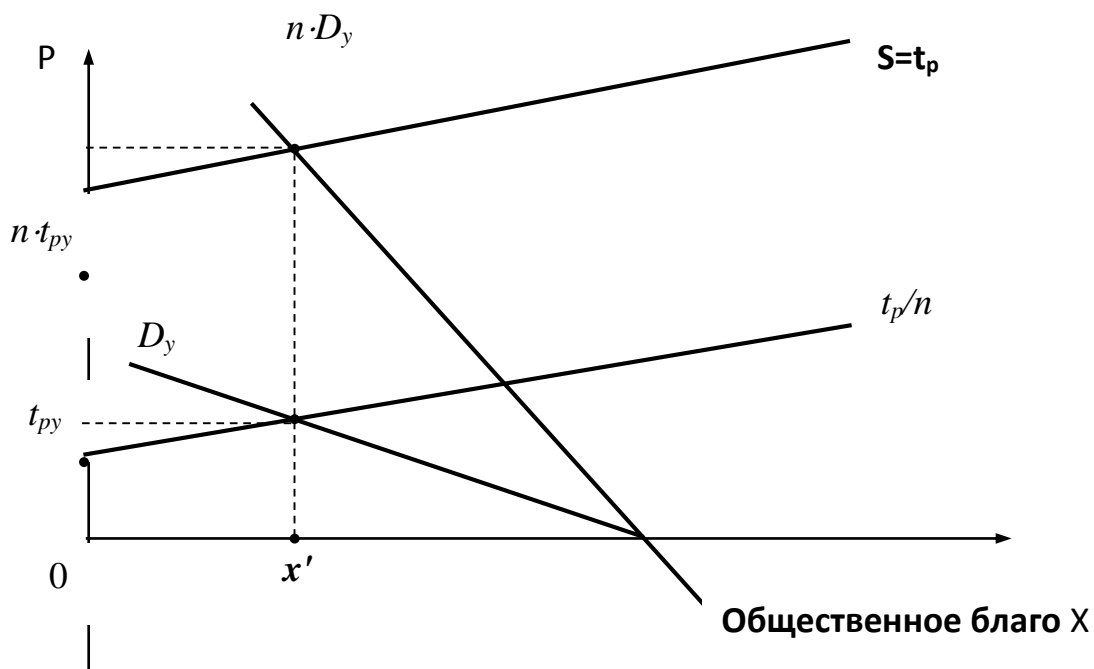
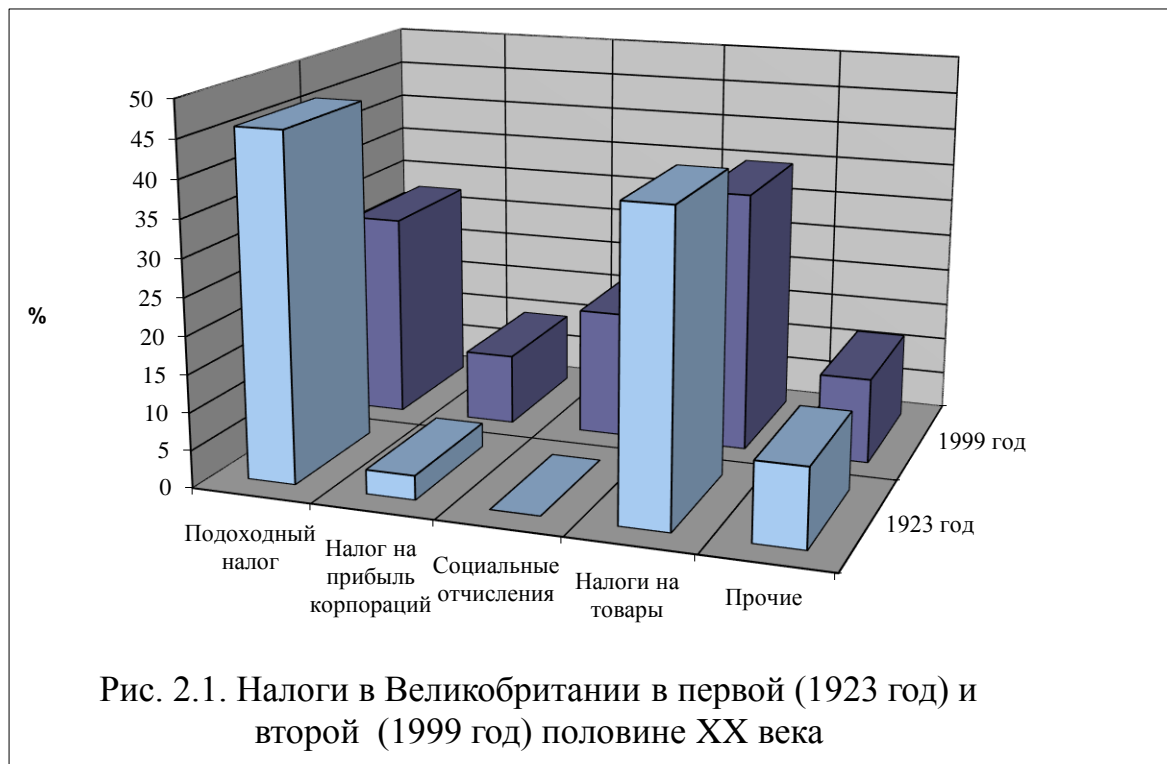

Рис. 2.2. Определение оптимального количества общественного блага при налогообложении по принципу выгоды (все индивиды имеют идентичные предпочтения).

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України "Про адміністративно-територіальний устрій України"(зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег. – М.: Гелиос АРВ, 1999. – 352 с.
3. Аткинсон Э.Б., Стиглиц Дж.Э. Лекции по экономической теории государственного сектора: Учебник / Пер. с англ. под ред. Л.Л. Любимова. – М.: Аспект Пресс, 1995. – 832 с.
4. Буряковский В.В. и др. Налоги: Учебное пособие. – Днепропетровск.: Пороги, 1998. – 642 с.
5. Макконелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: Принципы, проблема и политика. В 2-х т. Т. 1.: Пер. с англ. 11 изд. – М.: Республика, 1992. – 399 с.
6. Найденов В., Махмудов А. О реформировании налоговой системы // Экономика Украины. – 2001. – № 12. – С. 24-29.
7. Иллюстрированная энциклопедия "Страны мира". – М.: ОЛМА-ПРЕСС Образование, 2006. – 640 с.
8. Ростов Е.Ф. Вся экономика планеты в цифрах и фактах: Справочник / Е.Ф. Ростов. – М.: ООО "Издательство АСТ". – 2004. – 575 с.
9. Статистичний щорічник України за 2012 рік / Держкомстат України. – К.: Техніка, 2013. – 644 с.
10. Жеребних А.М. Щодо податкових регуляторів в роботі окремих підприємств легкої та деревообробної промисловості Чернівецької області // Финансы, учет, банки. Сборник научных трудов. Выпуск 8. Часть 1 / Под общ. ред. П.В. Егорова. – Донецк: ДонНУ, 2002. – С. 40-44.
11. Луніна І.О. Податкова система держави: теорія та практика становлення. Дис. д-ра економ. наук. – Київ, 2002. – 464 с.
12. Zimmerman H. Experience with German fiscal federalism: how to preserve the decentral content? // Fiscal Federalism in the European Union. – New York, London: Routlrdge. – P. 162-176.
13. Buchanan James M., Musgrave Richard A. Public Finance and Public Choice: Two Contrasting Vision of the State. – Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 1999. – 272 p.
14. Country Statistics, Charts, and Maps. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.indexmundi.com>.